

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

У. ВОТ

представено на 7 май 2015 година¹

Дело C-216/14

Наказателно производство

срещу

Gavril Covaci

(Преюдициално запитване, отправено от Amtsgericht Laufen (Германия))

„Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Директива 2010/64/ЕС — Право на устен и писмен превод в наказателното производство — Възможност за оспорване на присъда на език, различен от езика на производството — Директива 2012/13/ЕС — Право на информация в наказателното производство — Връчване на присъда на съдебен адресат и изпращане с обикновена поща на обвиняемия — Срок за оспорване на тази присъда, който тече от връчването ѝ на съдебния адресат“

1. Отправеното преюдициално запитване дава възможност на Съда за първи път да тълкува две директиви, приети на основание член 82, параграф 2 ДФЕС. Тази разпоредба представлява правно основание за приемането на минимални правила, които да улеснят взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, както и полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси с трансгранично измерение. По-специално член 82, параграф 2, втора алинея, буква б) ДФЕС оправомощава Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз да приемат минимални правила, уреждащи правата на лицата в наказателното производство.

2. Двете директиви, чието тълкуване се иска, са, от една страна, Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство², и от друга страна, Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство³.

3. Първият въпрос ще даде възможност на Съда да уточни обхвата на правото на устен и писмен превод, когато против наказателно определение се подава възражение, изготвено на език, различен от езика на производството.

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — ОВ L 280, стр. 1.

3 — ОВ L 142, стр. 1.

4. Вторият въпрос е дали германското законодателство, което предвижда механизъм за връчване на наказателните определения на съдебен адресат, който впоследствие ги изпраща с обикновена поща на обвиняемия⁴, отговаря на изискванията по Директива 2012/13, по-специално във връзка с предвиденото в член 6 от нея право на информация относно обвинението.

I – Правна уредба

A – Правото на Съюза

1. Директива 2010/64

5. Директива 2010/64 урежда правото на устен и писмен превод в наказателното производство. Тя е първият приет от Европейския съюз инструмент, който има за цел да засили процесуалните гаранции за заподозрените лица и обвиняемите в наказателното производство чрез въвеждането на минимални правила в съответствие с член 82, параграф 2, втора алинея, буква б) ДФЕС.

6. Съображения 14, 17 и 33 от тази директива гласят:

„(14) Правото на устен и на писмен превод за лица, които не говорят или не разбират езика на производството, е прогласено в член 6 от [Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.⁵,] съгласно тълкуването му в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека. Настоящата директива улеснява[...] практическото прилагане на това право. Затова целта на настоящата директива е да гарантира на заподозрените лица или обвиняемите правото на устен и на писмен превод в наказателното производство с оглед осигуряване правото им на справедлив съдебен процес.

[...]

(17) Настоящата директива следва да гарантира, че съществува безплатна и достатъчна езикова помощ, позволяваща на заподозрените лица или обвиняемите, които не говорят или не разбират езика на наказателното производство, пълноценно да упражняват правото си на защита, с цел осигуряване на справедливо производство.

[...]

(33) Разпоредбите на настоящата директива, които съответстват на [правата, гарантирани] в ЕКПЧ или в Хартата [на основните права на Европейския съюз⁶], следва да се тълкуват и прилагат в съответствие с тези права съгласно тълкуването в съответната съдебна практика на Европейския съд по правата на човека и на Съда на Европейския съюз“.

7. Член 1 от Директива 2010/64, озаглавен „Предмет и приложно поле“, гласи:

„1. Настоящата директива установява правилата относно правото на устен и на писмен превод в наказателното производство и в производството за изпълнение на европейска заповед за арест.

4 — В по-нататъшното изложение понятието обвиняем включва лицата, срещу които е постановена подлежаща на оспорване присъда.

5 — Наричана по-нататък „ЕКПЧ“.

6 — Наричана по-нататък „Хартата“.

2. Правото, посочено в параграф 1, се прилага за лицата от момента, в който те са уведомени от компетентните органи на държава членка, чрез официално уведомление или по друг начин, че са заподозрени или срещу тях е повдигнато обвинение в извършването на престъпление, до приключването на производството, което означава окончателното решаване на въпроса дали те са извършили престъплението, включително, когато е приложимо, производството по определяне на наказание и решението, постановено при обжалване.

[...]“.

8. Член 2 от тази директива, озаглавен „Право на устен превод“, предвижда:

„1. Държавите членки гарантират, че на заподозрени лица или обвиняеми, които не говорят или не разбират езика на съответното наказателно производство, се осигурява незабавно устен превод по време на наказателно производство пред разследващите и съдебните органи, включително по време на разпит от полицията, по време на всички съдебни заседания и на всички необходими междинни изслушвания.

2. Държавите членки гарантират, че когато е необходимо за гарантиране на справедливо производство, се осигурява устен превод за контактите на заподозрените лица или на обвиняемите с техния защитник в пряка връзка с всеки разпит или изслушване по време на производството, или с обжалването или подаването на други процесуални молби.

[...]

8. Устният превод, предоставен съгласно настоящия член, е достатъчно качествен, за да гарантира справедливо производство, по-специално като се осигури, че заподозрените лица или обвиняемите са запознати с делото, водено срещу тях, и могат да упражнят правото си на защита“.

9. Текстът на член 3 от посочената директива, озаглавен „Право на писмен превод на документи от съществено значение“, гласи следното:

„1. Държавите членки гарантират, че на заподозрените лица или обвиняемите, които не разбират езика на съответното наказателно производство, се осигурява в разумен срок писмен превод на всички документи, които са от съществено значение за упражняване на правото им на защита и за гарантиране на справедливо производство.

2. Документите от съществено значение включват всяко решение за лишаване от свобода, всяко повдигнато обвинение или обвинителен акт и всяко съдебно решение.

3. Компетентните органи решават във всеки конкретен случай дали някой друг документ е от съществено значение. Заподозрените лица или обвиняемите, или техният защитник могат да направят обосновано искане за тази цел.

[...]“.

2. Директива 2012/13

10. Директива 2012/13 е вторият инструмент, приет с цел да засили в рамките на Съюза процесуалните гаранции за заподозрените лица и обвиняемите в наказателното производство. Тя урежда правото на информация в наказателното производство.

11. Съображения 27, 28, 40 и 41 от тази директива гласят:

„(27) На лица, обвинени в извършването на престъпление, следва да се предостави цялата информация относно обвинението, необходима, за да могат те да подготвят защитата си и за да се гарантира справедливостта на производството.

(28) На заподозрените лица или на обвиняемите се предоставя незабавно информация относно престъпното деяние, в извършването на което лицето е заподозряно или обвинено, като това става не по-късно от техния първи разпит в наказателното производство от полицията или от друг компетентен орган, без да се нарушава ходът на текущи разследвания. Описание на фактите, включително, ако са известни, времето и мястото, свързани с престъпното деяние, в извършването на което лицето е заподозряно или обвинено, както и евентуалната правна квалификация на предполагаемото престъпление, следва да се предоставя с достатъчно подробности, като се отчита стадият, на който се намира наказателното производство, когато подобно описание се дава, за да се гарантира справедливостта на производството и да се позволи ефективно упражняване на правото на защита.

[...]

(40) С настоящата директива се установяват минимални правила. Държавите членки могат да разширят правата, установени в настоящата директива, с цел да осигурят по-висока степен на защита също така в ситуации, които не се уреждат изрично от настоящата директива. Равнището на защита никога не следва да бъде под стандартите, определени в ЕКПЧ, съгласно тълкуването им в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека.

(41) С настоящата директива се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати с Хартата. По-специално, с настоящата директива се цели насърчаване на правото на свобода, правото на справедлив съдебен процес и правото на защита. Тя следва да се изпълнява съответно“.

12. Член 1 от тази директива определя нейния предмет по следния начин:

„С настоящата директива се установяват правила относно правото на информация на заподозрените лица или на обвиняемите относно техните права в наказателното производство и относно обвинението срещу тях. [...]“.

13. Член 2, параграф 1 от Директива 2012/13 определя нейното приложно поле по следния начин:

„Настоящата директива се прилага от момента, в който лицето бъде уведомено от компетентните органи на държава членка, че е заподозряно или обвинено в извършването на престъпление, до момента на приключване на производството, което означава окончателното решаване на въпроса дали заподозряното лице или обвиняемият е извършил престъплението, включително, когато е приложимо, производството по определяне на наказание и приключването на процедурите по обжалване“.

14. Член 3 от тази директива урежда правото на информация относно правата по следния начин:

„1. Държавите членки гарантират, че на заподозрените лица или обвиняемите се предоставя незабавно информация относно най-малко следните процесуални права, както се прилагат съгласно националното право, с цел да се позволи ефективното им упражняване:

[...]

в) правото на информация относно обвинението в съответствие с член 6;

[...]“.

15. Съгласно член 6 от посочената директива, озаглавен „Право на информация относно обвинението“:

„1. Държавите членки гарантират, че заподозрените лица или обвиняемите получават информация относно престъпното деяние, в извършването на което са заподозрени или обвинени. Тази информация се предоставя незабавно и с подробностите, необходими, за да се гарантира справедливостта на производството и ефективното упражняване на правото на защита.

[...]

3. Държавите членки гарантират, че не по-късно от момента на внасяне на обвинението в съда се предоставя подробна информация относно обвинението, включително относно характера и правната квалификация на престъплението, както и формата на участие на обвиняемия.

[...]“.

Б – *Германската правна уредба*

16. Член 184 от Закона за устройство на съдилищата (Gerichtsverfassungsgesetz, наричан по-нататък „GVG“) предвижда, че съдебното производство се води на немски език.

17. Член 187 от GVG, изменен след транспонирането на Директиви 2010/64 и 2012/13, гласи:

„1) Съдът назначава преводач или тълковник на обвиняемия, подсъдимия или осъдения, който не владее немски език или е глух или нем, доколкото това е необходимо за упражняването на процесуалните му права. Съдът указва на обвиняемия или подсъдимия на разбираем за него език, че може да поиска да му се осигури безплатна помощ от преводач за цялото наказателно производство.

2) Необходими за упражняването на процесуалните права на обвиняемия или подсъдимия, който не владее немски език, по принцип са писмените преводи на актовете, с които се разпорежда задържането на лицето, както и на обвинителните актове, на наказателните определения и на невлезлите в сила присъди. [...]

[...]“.

18. Съгласно член 132, параграф 1 от Наказателнопроцесуалния кодекс (Strafprozessordnung, наричан по-нататък „StPO“) определянето на съдебни адресати за целите на връчването е уредено по следния начин:

„Ако обвиняемият или подсъдимият, по отношение на когото съществуват сериозни подозрения, че е извършил наказуемо деяние, няма постоянен или настоящ адрес на територията, на която се прилага този закон, но не са изпълнени изискванията за задържане под стража, може да бъде разпоредено, за да се осигури провеждането на наказателното производство, обвиняемият или подсъдимият:

1. да представи гаранция, съобразена с очакваната глоба и разноските по производството, и

2. да упълномощи лице за получаване на призовки, съобщения и книжа, живеещо в района на действие на компетентния съд“.

19. Член 410 от СтРО относно възражението срещу наказателните определения гласи следното:

„1) Обвиняемият може да подаде възражение срещу наказателно определение до постановилия го съд в двуседмичен срок от връчването, в писмена форма или устно в деловодството, за което се изготвя протокол. [...]

[...]

3) Ако срещу наказателното определение не е подадено възражение в предвидения срок, то придобива характера на влязла в сила присъда“.

II – Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

20. При полицейска проверка, осъществена на 25 януари 2014 г. на територията на Федерална република Германия, се установява, че г-н Covaci, румънски гражданин, е управлявал лек автомобил, за който не е бил сключен валиден договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, и освен това че застрахователният сертификат „Зелена карта“ е бил подправен.

21. Впоследствие г-н Covaci е разпитан за тези обстоятелства от полицията с помощта на преводач.

22. В резултат от това г-н Covaci, който няма постоянен или настоящ адрес на територията, на която се прилага германският закон, предоставя в полза на трима служители на Amtsgericht Laufen [Районен съд, Лауфен] (Германия) неоттегляемо писмено пълномощно на румънски език за връчването на призовки, съобщения и книжа. В този документ е отбелязано, че всички съдебни документи се връчват на тези съдебни адресати и че сроковете за оспорване започват да текат още с връчването им на тези лица.

23. След приключване на разследването, на 18 март 2014 г. Staatsanwaltschaft Traunstein (прокуратурата в Траунщайн, Германия) предава г-н Covaci на Amtsgericht Laufen с искане за постановяване на наказателно определение по всички повдигнати обвинения и за налагане на глоба.

24. Наказателно определение се постановява в опростено наказателно производство, при което се допуска едностранно определяне на наказанието без провеждане на съдебно заседание. Наказателното определение, постановено от съдия по искане на прокуратурата за престъпления с ниска степен на обществена опасност, които не изискват лично явяване на подсъдимия, е неокончателен съдебен акт. То придобива характер на влязла в сила присъда с изтичането на двуседмичен срок за подаване на възражение от момента на връчване на определението, включително на съдебните адресати, посочени от подсъдимия. Възражението се подава в указания срок писмено или устно в деловодството, за което се съставя протокол, и води до провеждането на съдебно заседание.

25. В искането си прокуратура в Траунщайн посочва, че наказателното определение следва да се връчи на подсъдимия чрез неговите съдебни адресати, както и че евентуалните писмени изявления, включително възражението срещу определението, следва да бъдат представени на немски език.

26. Сезираният с посоченото искане Amtsgericht Laufen изпитва съмнения относно това дали поисканото от прокуратурата в Траунщайн е съвместимо с Директиви 2010/64 и 2012/13. От една страна, запитващата юрисдикция иска да установи дали произтичащото от член 184 GVG изискване при оспорването на наказателното определение задължително да се използва немски език е в съответствие с разпоредбите на Директива 2010/64, която предвижда безплатна езикова помощ за обвиняемите и подсъдимите в наказателното производство. От друга страна, посочената юрисдикция изпитва съмнения относно това дали процедурата по връчване на наказателното определение посредством съдебен адресат, който след това изпраща определението с обикновена поща, е съвместима с Директива 2012/13, и по-специално с правото на информация относно обвинението.

27. Поради това Amtsgericht Laufen решава да спре производството по издаване на наказателно определение и да отпрати следните преюдициални въпроси до Съда:

- „1) Следва ли член 1, параграф 2 и член 2, параграфи 1 и 8 от Директива 2010/64[...] да се тълкуват в смисъл, че не допускат съдебно разпореждане, с което в съответствие с член 184 [от GVG] като условие за допустимост се изисква обвиняемите или подсъдими лица да оспорват само на езика на съдебното производство, в случая на немски?
- 2) Следва ли член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13[...] да се тълкуват в смисъл, че не допускат обвиняемият или подсъдимият да бъде задължаван да посочва съдебен адресат за целите на връчването, когато срокът за оспорване започва да тече още с връчването на съответния акт на съдебния адресат и в крайна сметка е без значение дали обвиняемият или подсъдимият изобщо е узнал за обвинението?“.

III – Анализ

A – Предварителни бележки

28. Директивите, приети на основание член 82 ДФЕС, трябва да се тълкуват в съответствие с целите на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, и по-специално с тези на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

29. Съгласно член 82, параграф 1 ДФЕС съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в Съюза се основава на принципа на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения. От член 82, параграф 2, втора алинея, буква б) ДФЕС следва също, че за улесняване на взаимното признаване и на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси законодателят на Съюза може да приема минимални правила относно правата на лицата в наказателното производство.

30. Всъщност е ясно, че тези т.нар. „минимални“ правила, които в действителност уреждат водещи принципи, свързани по-специално с правото на защита и зачитането на правото на справедлив процес, от които държавите членки не могат да се отклоняват, са предназначени да установят или засилят взаимното доверие като основа на взаимното признаване, което на свой ред е въздигнато в ранг на основен принцип при изграждането на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

31. Според мен могат да се открият три аспекта на тълкуването на тези т.нар. „минимални“ правила, и по-общо на съдържанието на директивите, които ги уреждат.

32. Първо, изразът „минимални правила“, пред който лично аз предпочитам „неотменими правила“, не трябва, както се случва твърде често и не без задни мисли, да се тълкува стеснително като обозначаващ правила с по-малко значение. Както току-що посочих, всъщност става дума за задължителен набор процесуални принципи, осигуряващи прилагането и зачитането в рамките на наказателното производство на основните права, които представляват базисните общи ценности, превръщащи Съюза в система, основана на принципа на върховенството на правото.

33. Второ, и с оглед на изложеното по-горе, приетите на основание на член 82, параграф 2 ДФЕС правила трябва да се тълкуват в смисъла, който може напълно да осигури тяхното полезно действие, доколкото такова тълкуване, укрепващо защитата на правата, едновременно ще засили взаимното доверие, а оттам и ще улесни взаимното признаване. Ограничаването на приложното поле на тези правила по пътя на буквалния прочит на съответните текстове може да пречатства взаимното признаване, а следователно и изграждането на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

34. Трето, задължението на законодателя на Съюза, припомнено в член 82, параграф 2, първа алинея, последно изречение ДФЕС, да отчита правните традиции и системи на държавите членки, прави невъзможно налагането на единна система от процесуални правила. Все пак при прилагането на различните процесуални системи на държавите трябва да се зачитат въпросните принципи, тъй като в противен случай би се оказало, че те се смятат за недействителни. Контролът в това отношение е отговорност преди всичко на националните съдилища, които в случай на затруднения имат възможност да отправят преюдициални запитвания до Съда. В това отношение ще отбележа, че въпросите на наказателното право, най-вече в тесен смисъл, са от компетентността на наказателните съдилища, които съгласно конституционните традиции на държавите членки са пазител на личните свободи.

35. С оглед на своя предмет и разпоредби, пояснени от съответните съображения, разглежданите директиви безспорно се вписват в рамките на член 82 ДФЕС и следователно попадат под действието на току-що описаната тълкувателна техника, която предлагам да възприеме Съдът.

Б – По първия въпрос

36. С първия въпрос запитващата юрисдикция иска по същество от Съда да се произнесе дали член 1, параграф 2 и член 2, параграфи 1 и 8 от Директива 2010/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат лице, срещу което е постановено наказателно определение и което не владее езика на производството пред съда, постановил това определение, да не може да оспори този съдебен акт на собствения си език.

37. Преди всичко следва да се отстрани всякакво евентуално двусмислие, дължащо се на формулировката на този първи въпрос, относно свободата на държавите членки при определяне на езика на производството.

38. Директива 2010/64 няма нито за цел, нито пък води до накърняване на свободата на държавите членки да избират езика на производството, тоест езика, на който се съставят съдебните актове и процесуалните документи и на който се изразяват съдебните органи. Тъкмо обратното, тази директива има амбицията да съхрани тази свобода, като я съвмести със защитата на правата на лицето, заподозряно или обвинено в извършването на престъпление, като му гарантира правото на безплатна и достатъчна езикова помощ, когато не говори или не разбира езика на производството⁷.

⁷ — Вж. съображение 17 от посочената директива.

39. Поради това разпоредбите на член 184 от GVG, изискващи използването на немския като език на производството, не са в противоречие с Директива 2010/64⁸.

40. За заподозряното лице или обвиняемия обаче е обективно невъзможно да се изразява на език, който не владее. Ефективното им участие в наказателния процес и упражняването на правото им на защита неизбежно изискват намесата на устен или писмен преводач. Така впрочем е и в настоящия случай на етапа на полицейското разследване, тъй като г-н Covaci ползва помощта на устен преводач по време на разпита в полицията.

41. Тази езикова преграда съществува в хода на цялото производство. В този смисъл при оспорването на съдебен акт ползването на услугите на устен или писмен преводач е неизбежно, за да може волята на обвиняемия да се противопостави на този акт, изразена на езика, който той владее, да се предаде на езика на производството.

42. Следва веднага да се подчертае, че противно на впечатлението, което би могъл да остави актът за преюдициално запитване, и видно от становището на германското правителство, изглежда германската правна уредба допуска обвиняемите като г-н Covaci да подават възражения срещу наказателни определения на език, който владеят. Освен това същата правна уредба, и по-специално член 187 от GVG, гарантира на такова лице достатъчна езикова помощ за превода на възражението на езика на производството.

43. Запитващата юрисдикция следва да провери съответствието на германската правна уредба с приложимите разпоредби на Директива 2010/64 с оглед на изложението по-долу.

44. Директива 2010/64 утвърждава правото на безплатна и достатъчна езикова помощ, позволяваща на заподозрените лица и обвиняемите, които не говорят или не разбират езика на наказателното производство, пълноценно да упражняват правото си на защита, и осигуряваща справедливо производство. Както основателно отбелязва германското правителство, въпросът в случая следователно е да се провери дали тази езикова помощ се предоставя при оспорването⁹. По-конкретно следва да се определи дали разноските за участието на писмен или устен преводач във връзка с това действие следва да бъдат понесени от защитата в изпълнение на задължението за оспорване на немски език, или от обвинението, като на защитата се разреши да оспорва на език, различен от езика на производството.

45. На този етап от изложението считам за важно уточнението, че отговорът ми не може да се ограничи до наказателните определения. Всъщност както противопоставянето между езика на производството и езика на обвиняемия, така и необходимостта от съвместяването им не са затруднения, характерни единствено за този вид опростено производство.

46. Опростеното наказателно производство, в което се постановява наказателно определение, наистина се отличава с определени особености от гледна точка на упражняването на правото на защита. Например обстоятелството, че в този случай не се провежда съдебно заседание, в което да се яви обвиняемият, го лишава от всякаква възможност да представи своята версия на фактите пред съда до момента на оспорване на постановеното срещу него наказателно определение. Тази особеност на наказателното определение се подчертава от Европейската

8 — Според мен този извод се потвърждава от решение Runevič-Vardyn и Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291), в което в по-общ план Съдът отбелязва, че „съгласно член 3, параграф 3, четвърта алинея ДЕС, както и член 22 от Хартата [...], Съюзът зачита богатството на своето културно и езиково многообразие“ (т. 86) и че „[с]ъгласно член 4, параграф 2 ДЕС Съюзът зачита също така националната идентичност на своите държави членки, част от която е закрилата на официалния национален език на държавата“ (пак там).

9 — Точки 24 и 29 от писменото становище на германското правителство.

комисия в подкрепа на твърдението, че непровеждането на заседание лишава защитата от възможност да упражни правото си на устен превод и че следователно единствената възможност да защити впоследствие тезата си пред съда, ползвайки помощта на устен преводач в съдебното заседание, е да подаде възражение на своя език¹⁰.

47. Не споделям разсъжденията на Комисията. Всъщност да се разглежда възражението против наказателното определение като способ за упражняване на правото на устен превод в съдебно заседание, би било твърде стеснително. От една страна, правото на устен превод, защитено с Директива 2010/64, е приложимо в много по-широк кръг от случаи, а не само в съдебното заседание. От друга страна, противно на явно възприетите от Комисията съображения, съдебното заседание не е единственият етап, позволяващ да се гарантира справедливо производство. Процесуалните гаранции важат през целия наказателен процес. Тъй като подаването на възражение е обособен процесуален стадий, според мен е неподходящо то да се разглежда само като средство да се получи възможност за упражняване на правото на защита в съдебно заседание, а не като самостоятелно средство, с помощта на което защитата да упражнява в хода на цялото производство правата, с които разполага.

48. Поради това според мен е от основно значение първият въпрос да се разгледа общо и да се определи дали обвиняемият във всяко наказателно производство, опростено или обикновено, може да ползва безплатно помощта на устен или писмен преводач при оспорването на съответния съдебен акт. В това отношение е без значение дали преди оспорването лицето вече е ползвало помощта на устен или писмен преводач в съдебно заседание.

49. Особеното на акта, с който се упражнява правото на оспорване, например разглежданото в главното производство възражение срещу наказателно определение, е, че е наказателно-процесуален документ, изготвен от обвиняемия и предназначен за компетентните съдебни органи, а не издаден от тези органи акт, предназначен за обвиняемия. Поради това повдигнатият от запитващата юрисдикция въпрос изисква да се прецени в каква степен правото на езикова помощ намира приложение по отношение на този вид документи.

50. Член 1 от Директива 2010/64 закрепва правото на езикова помощ в рамките на наказателния процес. Тази директива по-точно защитава, от една страна, правото на помощ от устен преводач и от друга, правото на помощ от писмен преводач, като на всяко от тях е посветен отделен член с цел утвърждаване на защитата им¹¹. Този подход впрочем се отличава от възприетия в ЕКПЧ, която в член 6, параграф 3, буква д) закрепва единствено правото на помощ от устен преводач, а Европейският съд по правата на човека разпростира това право и по отношение на превода на някои процесуални документи¹².

51. Според мен няма съмнение, че актът, с който се упражнява правото на оспорване, попада в приложното поле на Директива 2010/64, очертано особено широко от законодателя на Съюза, така че да обхваща наказателното производство в неговата цялост.

10 — Точка 44 и сл. от писменото становище на Комисията.

11 — Вж. *Monjean-Decaudin*, S. La traduction du droit dans la procédure judiciaire — Contribution à l'étude de la linguistique juridique. Dalloz, Paris, 2012, p. 149 et sq.

12 — Вж. решение *Luedicke, Belkacem и Коç* с/у Германия, 28 ноември 1978 г., серия А, № 29, § 48.

52. Важно е да се подчертае всъщност, че съгласно член 1, параграф 2 от тази директива правото на устен и писмен превод „се прилага за лицата от момента, в който те са уведомен от компетентните органи на държава членка, [...] че са заподозрени или срещу тях е повдигнато обвинение в извършването на престъпление, до приключването на производството, което означава окончателното решаване на въпроса дали те са извършили престъплението, включително, когато е приложимо, производството по определяне на наказание и решението, постановено при обжалване“¹³.

53. Както посочих, правото на езикова помощ включва съгласно Директива 2010/64 две отделни, взаимно допълващи се права, а именно, от една страна, правото на устен превод, уредено в член 2 от тази директива, и от друга страна, правото на писмен превод на документи от съществено значение, залегнало в член 3 от нея.

54. Една от трудностите, които поставя разглежданият въпрос, е да се определи кой от тези два члена представлява разпоредбата, относима към положение като това по главното производство. В резултат от тази трудност, въпреки че е налице всеобщо съгласие, че правото на възражение или жалба против осъдителен акт е основна част от правото на защита, обвиняемият може да се окаже лишен от конкретната възможност да упражни това право, което е равносилно на лишаването му от предвиденото в националното право средство за правна защита. Следователно, както отбелязах в предварителни си бележки, следва да се възприеме широко тълкуване на разпоредбите на Директива 2010/64 в съответствие с целта за укрепване на правата на лицата в наказателното производство. При това положение следва да се определи дали член 2 или пък член 3 от посочената директива, която съдържа учудващо много празноти предвид основополагащия характер на нейните разпоредби, е по-подходящ да гарантира на обвиняемия правото да се ползва ефективно от средствата за правна защита съгласно националното право.

55. Във връзка с акта за упражняване на правото на оспорване според мен следва прилагането на правото на писмен превод, защитено в член 3 от Директива 2010/64, да бъде изключено в полза на прилагането на член 2 от нея.

56. В съответствие с член 3, параграф 1 от посочената директива на обвиняемия в наказателното производство се осигурява писмен превод на всички документи, които са от съществено значение за упражняване на правото му на защита, с цел да се гарантира провеждането на справедливо производство. Извън решенията за лишаване от свобода, повдигнатите обвинения, обвинителните актове и съдебните решения, изрично упоменати в член 3, параграф 2 от Директива 2010/64, компетентните органи са свободни да определят документите от съществено значение, които се нуждаят от превод.

57. Актът, с който се упражнява правото на оспорване, действително е от съществено значение за упражняването на правото на защита. Въпреки това защитата не би могла да изисква на основание на член 3 от тази директива той да бъде преведен на езика на производството. Всъщност текстът на член 3 потвърждава, че този член урежда единствено възможността съставените на езика на производството документи от съществено значение да бъдат преведени писмено на език, който обвиняемият разбира. За това свидетелства обстоятелството, че изброените — макар и неизчерпателно — в член 3, параграф 2 от Директива 2010/64 документи от съществено значение са такива, издадени от компетентния съдебен орган. Освен това от член 3, параграф 4 от същата директива произтича ясно, че по своя замисъл писменият превод на документите от съществено значение обслужва в системата на директивата целта да се предостави „възможност на заподозрените лица или на обвиняемите да се запознаят с делото, водено срещу тях“.

13 — Курсивът е мой.

58. Заподозрените лица или обвиняемите могат да се позоват на правото на писмен превод на документ от съществено значение само при условие че не разбират езика, на който той е съставен. Разбирането на документа, тоест установяването на неговия смисъл, предполага получаването, а не изготвянето му от защитата. Следователно член 3 от Директива 2010/64 се отнася единствено до превода на издадени от компетентните съдебни органи документи, които трябва да бъдат разбрани от обвиняемия, каквито например са решенията за лишаване от свобода и присъдите.

59. Поради това проблемът с езиковата помощ при оспорване от страна на лице, срещу което е постановена присъда, следва да се разгледа с оглед на член 2 от тази директива.

60. Член 2 урежда правото на устен превод. Той предвижда помощ от устен преводач в хода на цялото наказателно производство, когато заподозряното лице или обвиняемият не говори или не разбира езика на производството. За разлика от член 3 от Директива 2010/64 в рамките на член 2 от нея защитата може да изисква езикова помощ „не само за да разбере, но и за да я разбере“.

61. Когато обвиняемият не е в състояние да се изразява на езика на производството, той има право да се ползва от услугите на устен преводач или тълковник, за да могат изявленията му на езика, който владее, изразени устно, писмено или евентуално чрез жестове, ако той страда от слухови или речевни смущения, да бъдат преведени на езика на производството.

62. Следователно член 2 от Директива 2010/64 е приложим както по отношение на изявленията или актовете, предназначени за защитата, така и по отношение на изявленията или актовете на защитата, предназначени за компетентните съдебни органи.

63. Освен това, както установих, от текста на член 1, параграф 2 от тази директива ясно личи, че правото на езикова помощ е с широко приложно поле и безплатните услуги на устния преводач могат да бъдат изисквани от защитата в хода на цялото производство, респективно и при оспорването на съответния съдебен акт.

64. В допълнение, макар че помощта на устен преводач следва да се осигури по време на съдебните заседания, текстът на член 2, параграф 1 от Директива 2010/64 свидетелства, че въпросната помощ изобщо не се простира само до този устен стадий от наказателното производство. Следователно помощта на устен преводач може да се иска на процесуалния стадий на оспорване на постановената присъда.

65. Това тълкуване се потвърждава от текста на член 2, параграф 2 от същата директива, който утвърждава безплатното посредничество на устния преводач в отношенията между заподозрените или обвиняемите и техния защитник.

66. Всъщност от тази разпоредба следва, че доколкото е необходимо за гарантирането на справедливо производство, заподозрените лица и обвиняемите могат да ползват услугите на устен преводач за контактите с техния защитник при „обжалването или подаването на други процесуални молби“.

67. Не откривам нито една причина да се изключи възможността на обвиняемия, който няма защитник, също да ползва помощта на устен преводач при оспорването на постановената присъда.

68. Наказателното определение, постановено след провеждане на опростено наказателно производство, е съдебен акт, срещу който обвиняемият може да отправи възражение без помощта на защитник, писмено или чрез съставяне на протокол в деловодството на съда, който е постановил определението. Ако г-н Covaci бе обвиняем в рамките на обикновено производство, протичащо с помощта на адвокат, той би могъл да ползва безплатно услугите на устен преводач, за да оспори постановената срещу него присъда.

69. Според мен правото на безплатна помощ от устен преводач при оспорването на съдебни актове не би могло да зависи от участието на адвокат, тъй като в противен случай упражняването на правото на защита на обвиняемия, който желае сам да предприеме съответните процесуални действия, би било сериозно нарушено.

70. Целта на Директива 2010/64 е довод в полза на тълкуването, че обвиняемият, който не владее езика на производството, трябва да може да оспори постановената присъда на език, който владее, и да ползва помощта на устен преводач при превода на акта, с който оспорва тази присъда, на езика на производството.

71. В това отношение съображение 17 от тази директива предвижда ясно, че тя цели „да гарантира, че съществува безплатна и достатъчна езикова помощ, позволяваща на заподозрените лица или обвиняемите, които не говорят или не разбират езика на наказателното производство, пълноценно да упражняват правото си на защита, с цел осигуряване на справедливо производство“.

72. При това положение пълноценното и цялостно упражняване на правото на защита изисква, от една страна, обвиняемият да може да оспори присъдата на език, който владее, а от друга, да ползва помощта на устен преводач при превода на акта, с който оспорва тази присъда, на езика на производството. Като цяло следва да се приеме, че при оспорването волята на обвиняемия да оспори осъждането си се предава чрез превода на посочения акт на езика на производството.

73. Участието на устен преводач ще позволи на обвиняемия да изложи доводите и основанията си за защита пред компетентния съдебен орган, тоест, ако си послужи с думите на Европейския съд по правата на човека, „да се защити, по-специално като представи пред съда своята версия за събитията“¹⁴. Оспорването на присъдата дава възможност на обвиняемия да изложи съображенията, поради които счита същата за оспорима. Отказът да му бъде предоставена помощ от устен преводач при извършването на това действие би възпрепятствало и дори би унищожило възможността за упражняване на правото му на защита.

74. В съдебното заседание френското правителство застъпва тълкуването, че Директива 2010/64 допуска държава членка да изисква оспорването пред компетентния съд да бъде — под страх от недопустимост — на езика на производството, при условие че предварително е осигурена помощта на устен или писмен преводач. Изложената позиция според мен е показателна за неразбирането, което среща понятието за минимални правила. Споменатото правителство подкрепя изложението си с довода, че с тази директива се приемали единствено минимални правила, поради което я тълкува ограничително. Както посочих в предварителните си бележки, считам тази логика за погрешна. Обратно, целта за по-ефективно съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси, за което е необходимо укрепване на процесуалните права на заподозрените лица и на обвиняемите в рамките на наказателното производство, изисква широко тълкуване на Директива 2010/64, което да гарантира най-добре правото на защита на засегнатите лица.

14 — Вж. решение Kamasinski *с/у* Австрия, 19 декември 1989 г., серия А, № 168, § 74.

75. Според мен следователно няма съмнение, че при положение като разглежданото в главното производство, характеризиращо се с относително кратък срок за оспорване, а именно 15 дни, е необходимо да се даде възможност на лицето, срещу което е постановено наказателно определение, най-напред да възрази срещу него, за да спре изтичането на срока, а едва след това устният преводач да се включи, за да осигури превода на акта, с който се упражнява правото на оспорване, на езика на производството. Защищаваното от френското правителство разрешение, което се състои в участие на устния преводач единствено преди оспорването, в положение като това по главното производство би могло прекомерно да затрудни или дори да направи невъзможно оспорването в определения срок. Към този проблем се добавя въпросът на какъв език лицето, срещу което е постановена присъда, трябва да поиска помощ от устен преводач, за да я оспори. На така зададения в съдебното заседание въпрос френското правителство не даде отговор.

76. Накрая, следва да се отбележи, че Директива 2010/64 оставя на държавите членка свобода да изберат в каква форма да се предостави услугата по устен превод, стига да е безплатна и достатъчно качествена, за да съхрани справедливостта на процеса и да даде възможност на защитата да упражни правата си.

77. Помощта от страна на устния преводач или тълковника може да приеме различни форми в зависимост от особеностите на съответното производство. Очевидно помощта може да бъде устна, когато устният преводач присъства физически и превежда симултанно изявленията на защитата или тези, които са предназначени за нея. Тя може да приеме формата на езика на знаците, когато например лицето страда от смущения в слуха или речта и не може да се изразява устно. Освен това член 2, параграф 6 от Директива 2010/64 предвижда, в случай че физическото присъствие на устния преводач не е необходимо, използването на комуникационни технологии като видеоконферентна връзка, телефон или интернет. Възможно е езиковата помощ да бъде предоставена под формата на преведен или съставен на два езика формуляр за извършване на оспорването, както предлага Комисията¹⁵. По този начин би било възможно към самия осъдителен акт в момента на съобщаването или изпращането му на заинтересуваното лице — като никой не оспорва, че той трябва да бъде преведен и че за това е налице ясно правно основание — да се приложи разпечатка на езика на лицето, която то само трябва да попълни, ако счита за необходимо, и да върне на адреса на компетентния съд.

78. Следва освен това да се подчертае, че правото на устен превод не се изчерпва с това да се окаже устно съдействие на лицето, което не говори езика на производството. Това право може да приеме формата и на писмен превод на изявленията, направени от защитата в документ като акта, с който се упражнява правото на оспорване.

79. Обратно, както изрично следва от член 3, параграф 7 от Директива 2010/64, преводът на документите от съществено значение може да бъде и в устна форма.

80. В случая помощта от страна на устния преводач във връзка с възражението срещу наказателното определение може да бъде както в устна, така и в писмена форма. Всъщност съгласно член 410, параграф 1 от СтПО възражението против наказателното определение може да се подаде в писмена форма или да се протоколира в деловодството на съда, който го е постановил. Според мен няма никакво съмнение, че доколкото помощта на устен преводач е гарантирана при устното оспорване в деловодството на компетентния съд, то по същия начин такава помощ трябва да се гарантира и когато оспорването е писмено.

15 — Точка 52 от писменото становище на Комисията.

81. Следователно моят извод е, че член 1, параграф 2 и член 2, параграфи 1 и 8 от Директива 2010/64 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, което предвижда използването на определен език като език на производството пред съдилищата в тази държава. Същевременно същите разпоредби трябва да се тълкуват в смисъл, че дават възможност на лице, срещу което е постановена присъда и което не владее езика на производството, да оспори тази присъда на собствения си език, като в съответствие с правото на устен превод, с което обвиняемият разполага по силата на член 2 от посочената директива, компетентният съд има задължение да осигури по подходящ начин превода на акта, с който се оспорва присъдата, на езика на производството.

В – По втория въпрос

1. Предварителни бележки

82. В наказателното производство привеждането в изпълнение на осъдителен акт предполага той да подлежи на изпълнение. При определени обстоятелства, изложени по-долу, понятието „изпълняемост“ се различава от понятието „влизване в сила“.

83. Привеждането в изпълнение на осъдителния акт предполага изчерпване на възможностите за оспорване — положение, което не е обект на внимание в настоящия случай, или неизползването им от осъдения.

84. Втората хипотеза предполага осъденото лице да е узнало за осъдителния акт и съзнателно да се е въздържало да го обжалва.

85. Когато заинтересуваното лице е присъствало при обявяването на осъдителния акт, не възникват никакви трудности и след изтичане на срока за оспорване този акт може да бъде приведен в изпълнение, а в случая и влиза в сила.

86. Когато заинтересуваното лице не е присъствало при обявяване на осъдителния акт, той трябва да му бъде съобщен, тъй като ще подлежи на изпълнение едва когато съобщението достигне до лицето и бъдат изчерпани възможностите за оспорване, срокът за чието упражняване започва да тече от изпълнението на тази формалност.

87. Възможно е и съобщението да не достигне до осъдения по негова вина (например той се укрива) или по причини, които са извън него (например поради слабости в организацията на службите по връчване на призовки, съобщения и книжа). В посочените хипотези присъдата трябва все пак да бъде приведена в изпълнение и следователно да подлежи на изпълнение. Последното се постига чрез официалното ѝ връчване, в случая на съдебен адресат, което не ѝ придава окончателен характер и следователно позволява оспорване, когато на етапа на привеждането в изпълнение съответното лице е било издирено и/или уведомено за постановената присъда.

88. Що се отнася до самото връчване, което определих като „официално“, държавите членки са свободни да изберат съответния способ според това, което считат за най-подходящо.

89. Съгласно дадените в съдебното заседание разяснения, за случаите, при които от самото начало могат да съществуват опасения, че впоследствие ще възникват затруднения при осъществяване на контакт със заинтересуваното лице (в случая поради местоживееене в чужбина), германската процесуална система е възприела фигурата на съдебния адресат, който всъщност според мен представлява официално лице за контакти между съдебните органи и

обвиняемия. Използването на такъв адресат поражда задължения за съдебния орган (задължението да осъществи чрез него действията по връчване), за съдебния адресат (задължението да препрати получените документи на обвиняемия) и за обвиняемия, който трябва да иска от съдебния адресат информация за хода на производството.

90. Изпращането на подлежащия на съобщаване съдебен акт от съда на съдебния адресат съставлява процесуалното действие, от което започва да тече срокът, при чието изтичане осъдителният акт ще подлежи на изпълнение.

91. Тази процесуална система, установена от германското законодателство, сама по себе си не буди критика, било то и само поради изискването по член 82, параграф 2, първа алинея, последно изречение ДФЕС, а именно приетите на основание на този параграф правила да отчитат различията между правните традиции и системи на държавите членки.

92. При прилагане на посочената процесуална система трябва да се удовлетвори и необходимостта тя да дава възможност за упражняване на правото на защита на обвиняемия, като дали това е така следва да се провери във връзка с отговора на втория въпрос.

2. Анализ

93. С втория си въпрос *Amtsgericht Laufen* по същество иска от Съда да се произнесе дали член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, което предвижда в рамките на наказателно производство обвиняемият, който не пребивава в тази държава и срещу когото е постановено наказателно определение, да посочи съдебен адресат, който да получи и след това да му изпрати това определение с обикновена поща, като двуседмичният срок за възражение срещу посоченото определение започва да тече от връчването му на съдебния адресат.

94. В акта за преюдициално запитване *Amtsgericht Laufen* уточнява, че когато по реда на членове 116, 127а и 132 от СтПО е определен съдебен адресат, чрез когото да се извърши връчването, срокът за оспорване на постановен в рамките на наказателното производство акт започва да тече от момента на връчването му на определения съдебен адресат. Впоследствие съдебният адресат го препраща на обвиняемия с обикновена поща, без доказателство за изпращането и/или получаването. Поради това било без значение, в частност за изчисляването на срока за оспорване, дали, съответно кога обвиняемият действително е получил постановления в наказателното производство акт. Във връзка с това запитващата юрисдикция посочва, че що се отнася до наказателното определение, обвиняемият следва сам да следи за това то да достигне до него и да му даде възможност за първи път да се яви пред съда.

95. Съгласно член 1 от Директива 2012/13 тя защитава „правото на информация на заподозрените лица или на обвиняемите относно техните права в наказателното производство и относно обвинението срещу тях“.

96. Тези два аспекта на правото на информация се уреждат в два отделни члена от тази директива, чието тълкуване се иска от запитващата юрисдикция. Член 3 от посочената директива, видно от заглавието му, урежда „[п]раво[то] на информация относно правата“. Член 6 от Директива 2012/13 от своя страна се отнася до „[п]раво[то] на информация относно обвинението“.

97. Съгласно член 3, параграф 1 от тази директива „[д]ържавите членки гарантират, че на заподозрените лица или обвиняемите се предоставя незабавно информация относно най-малко [...] процесуални[те] права[, посочени в букви а)—д)], както се прилагат съгласно националното право, с цел да се позволи ефективното им упражняване“. Сред споменатите процесуални права в член 3, параграф 1, буква в) от тази директива е „правото на информация относно обвинението в съответствие с член 6“.

98. Напомням, че съгласно член 6, параграф 1 от Директива 2012/13 „[д]ържавите членки гарантират, че заподозрените лица или обвиняемите получават информация относно престъпното деяние, в извършването на което са заподозрени или обвинени. Тази информация се предоставя незабавно и с подробностите, необходими, за да се гарантира справедливостта на производството и ефективното упражняване на правото на защита“.

99. Освен това член 6, параграф 3 от същата директива предвижда, че „[д]ържавите членки гарантират, че не по-късно от момента на внасяне на обвинението в съда се предоставя подробна информация относно обвинението, включително относно характера и правната квалификация на престъплението, както и формата на участие на обвиняемия“.

100. От член 2, параграф 1 от Директива 2012/13 е видно, че приложното ѝ поле е особено широко. Всъщност съгласно посочената разпоредба директивата „се прилага от момента, в който лицето бъде уведомено от компетентните органи на държава членка, че е заподозряно или обвинено в извършването на престъпление, *до момента на приключване на производството*, което означава окончателното решаване на въпроса дали заподозряното лице или обвиняемият е извършил престъплението, включително, когато е приложимо, производството по определяне на наказание и приключването на процедурите по обжалване“¹⁶.

101. Член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13 трябва да се тълкува във връзка с член 2, параграф 1 от същата. В този смисъл, доколкото законодателят на Съюза ясно е предвидил прилагането на Директива 2012/13 в хода на цялото наказателно производство, от първоначалните подозрения до обявяването на присъдата, евентуално след изчерпване на възможностите за оспорване, следва да се приеме, че предвиденото в член 6, параграфи 1 и 3 от тази директива право на информация относно обвинението включва правото на обвиняемия да бъде уведомен за постановения срещу него осъдителен акт предварително, за целите на евентуалното му оспорване.

102. В този смисъл съдържащото се в член 6, параграф 3 от Директива 2012/13 изискване подробната информация относно обвинението да бъде предоставена „не по-късно от момента на внасяне на обвинението в съда“ обхваща случая, в който е постановено наказателно определение срещу обвиняемия и той може да подаде възражение срещу него, в резултат от което отново ще бъде налице, но този път в рамките на обикновено производство, „внасяне на обвинението“ в съда.

103. В тази хипотеза правото на информация относно обвинението има за цел да позволи на обвиняемия да упражни ефективно правото си на защита, и по-специално да оспори постановената срещу него присъда.

104. По мое мнение германският механизъм за връчване на наказателното определение на съдебен адресат и последващото му препращане на обвиняемия с обикновена поща по принцип и с уговорките, които ще направя по-долу, не противоречи на защитеното съгласно член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13 право на информация относно обвинението.

16 — Курсивът е мой.

105. Всъщност налага се констатацията, че тази директива не урежда въпроса относно способите за връчване на актове в наказателното производство.

106. При това положение, когато уреждат тези способности за връчване, държавите членки трябва да се уверят, че те са съобразени с правата на обвиняемите съгласно тази директива. Поради това възприетият от Федерална република Германия подход при връчването на наказателни определения, постановени срещу лица, които не пребивават в тази държава членка, би могъл да бъде обект на критика само ако накърнява правото на информация относно обвинението, и по-общо правото на защита и най-вече на оспорване.

107. Както посочих по-рано, връчването на осъдителните актове на съдебния адресат представлява избраният от Федерална република Германия способ за привеждане в изпълнение на тези актове, когато има опасения, че след постановяването им, и особено при местоживеене в чужбина, осъществяването на контакт със засегнатото лице ще бъде затруднено.

108. Когато за целите на връчването е определен съдебен адресат, същият е задължен незабавно да препрати осъдителния акт на засегнатото лице, при необходимост придружен от превод на неговия език.

109. В съдебното заседание на германското правителство бе зададен въпросът какво се случва, когато обвиняемият получи наказателното определение със закъснение и поради това няма възможност да повдигне възражение срещу него в двуседмичния срок, който тече от връчването на определението на съответния съдебен адресат. В такъв случай наказателното определение може да се приведе в изпълнение, евентуално чрез механизма на взаимната помощ по наказателни дела. От решаващо значение при това положение е да се установи дали на етапа на привеждане в изпълнение на наказателното определение засегнатото лице може да повдигне възражение срещу него.

110. На този въпрос германското правителство даде положителен отговор. То уточни, че съгласно германската правна уредба¹⁷, когато обвиняемият не е имал възможност да повдигне възражение в двуседмичния срок, той може да поиска да бъде възстановено предишното му положение от момента, в който е бил уведомен за постановеното срещу него наказателно определение, включително на етапа на привеждане в изпълнение на това определение. В такъв случай следователно обвиняемият може да поиска отстраняване на нередностите и зачитане на правото му на защита.

111. Изложените разяснения потвърждават, че съгласно германската правна уредба е възможно наказателното определение да подлежи на изпълнение, без да е влязло в сила. Поради това на етапа на привеждането му в изпълнение обвиняемият трябва да може да повдигне възражение срещу него, ако не е бил уведомен за неговото съществуване в по-ранен момент.

112. Важно е обаче да се уточни, че за да бъде в пълно съответствие с правото на информация относно обвинението — право, което има за цел включително да даде възможност на лицето, срещу което е постановен осъдителен акт, да го оспорва — германският механизъм за определяне на съдебен адресат, който да получи наказателното определение и след това да го препрати на обвиняемия с обикновена поща, не бива да води до намаляването на двуседмичния, неподлежащ на съкращаване срок, с който разполага лицето, за да подаде възражение срещу посоченото определение.

113. В това отношение възможните случаи са два.

17 — Изглежда германското правителство се позовава на член 44 от StPO, който предвижда, че когато по независещи от него причини лицето няма възможност да спази преклузивния срок за оспорване, същият се възстановява.

114. В първия случай лицето, срещу което е постановено наказателно определение, го получава в рамките на двуседмичния срок, който тече от връчването му на съдебния адресат. В този случай законовият срок за обжалване, даден на обвиняемия, за да оспори това определение, не би могъл да се намали с толкова дни, колкото са изтекли от датата, на която определението е връчено на съдебния адресат, установен по седалището на съда, до датата, на която засегнатото лице е получило пощенската пратка, съдържаща постановения срещу него осъдителен акт. В противен случай механизмът за връчване на съответния акт на съдебен адресат и последващото му препращане с обикновена поща на обвиняемия би довел до орязване на законоустановения в полза на това лице срок за оспорване на постановеното срещу него наказателно определение и при това положение би могъл да го лиши от необходимото за подготовка на защитата му време. Ако този механизъм би лишил обвиняемия от възможността да се ползва от целия законоустановен срок за подаване на възражение срещу наказателното определение, той би накърнил правото на защита, което съгласно член 48, параграф 2 от Хартата трябва да се гарантира на всеки обвиняем.

115. Следователно обстоятелството, че лицето е получило наказателното определение в рамките на двуседмичния срок, който тече от връчването му на съдебния адресат, не трябва да е пречка това лице да се ползва от пълния срок, който законът му дава, за да подаде възражение срещу това определение, тъй като в противен случай би била накърнена целта на правото на информация относно обвинението.

116. Във втория случай лицето получава постановеното наказателно определение или то му се връчва, евентуално на етапа на привеждането му в изпълнение, извън двуседмичния срок, който тече от връчването на това определение на съдебния адресат. В този случай от момента, в който узнае за наказателното определение, посоченото лице също трябва да се ползва от целия законоустановен двуседмичен срок, за да може да подаде възражение срещу това определение.

117. В обобщение, макар държавата членка да има възможност при обстоятелства като разглежданите в главното производство да установи система за връчване на съдебен адресат на постановени в рамките на наказателното производство актове и да определи срок, който започва да тече от момента на това връчване и с изтичането на който споменатите актове подлежат на изпълнение, въпросната система не трябва да лишава обвиняемите от възможността да упражнят правото си на оспорване в установения от законодателството на тази държава срок от момента, в който са уведомени за тези актове.

118. С оглед на внесените уточнения стигам до извода, че член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, което предвижда в рамките на наказателно производство обвиняемият, който не пребивава в тази държава и срещу когото е постановено наказателно определение, да посочи съдебен адресат, който да получи и след това да му изпрати това определение с обикновена поща, при условие че този процесуален механизъм не е пречка обвиняемият да се ползва от предвидения в законодателството на тази държава двуседмичен срок за повдигане на възражение срещу това наказателно определение, като срокът трябва да тече от момента, в който по какъвто и да било начин той е узнал за споменатото определение.

IV – Заключение

119. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да отговори по следния начин на поставените от Amtsgericht Laufen въпроси:

- 1) Член 1, параграф 2 и член 2, параграфи 1 и 8 от Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, което предвижда използването на определен език като език на производството пред съдилищата в тази държава. Същевременно същите разпоредби трябва да се тълкуват в смисъл, че дават възможност на лице, срещу което е постановена присъда и което не владее езика на производството, да оспори тази присъда на собствения си език, като в съответствие с правото на устен превод, с което обвиняемият разполага по силата на член 2 от посочената директива, компетентният съд има задължение да осигури по подходящ начин превода на акта, с който се оспорва присъдата, на езика на производството.
- 2) Член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграфи 1 и 3 от Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, което предвижда в рамките на наказателно производство обвиняемият, който не пребивава в тази държава и срещу когото е постановено наказателно определение, да посочи съдебен адресат, който да получи и след това да му изпрати това определение с обикновена поща, при условие че този процесуален механизъм не е пречка обвиняемият да се ползва от предвидения в законодателството на тази държава двуседмичен срок за повдигане на възражение срещу това наказателно определение, като срокът трябва да тече от момента, в който по какъвто и да било начин той е узнал за споменатото определение.